

کاهش مؤلفه‌های نوسان ساز

مؤلفه‌های نوسان ساز را در بازار به حداقل می‌رسانیم و زمینه تشکیل کانون سهامداران حقیقی را فراهم می‌کنیم. به گزارش سازمان بورس و اوراق بهادار، حجت‌اله صیدی، رئیس سازمان بورس در نشست هم‌اندیشی با مدیران ارکان بازار سرمایه، بخشی از دستورکارهای سازمان بورس و اوراق بهادار را در دوره مدیریت جدید تشریح کرد و گفت: ضمن پرهیز از اتخاذ تصمیم‌های خلق الساعه می‌بایست مؤلفه‌های اثرگذار در ایجاد نوسان را به حداقل برسانیم و زمینه را برای تشکیل کانون سهامداران حقیقی فراهم کنیم. صیدی اعلام کرد: تلاش می‌کنیم تا از طریق همکاری بین ارکان بازار سرمایه، زمینه ایجاد بازاری شفاف و روان را فراهم کنیم. صیدی تأکید کرد: از گذشته، در بازار، با ریسک سیستماتیک ناشی از تصمیم‌گیری‌های دولت مواجه بوده‌ایم، این امر همیشه در دولت‌های مختلف و با رویکردهای متفاوت نیز وجود داشته است، تلاش می‌کنیم این ریسک را در دوره جدید تا حد امکان کاهش دهیم.

نامه همتی به ۵ وزیر

عبدالنصر همتی، وزیر اقتصاد با ارسال نامه‌ای به «سیدمحمد اتابک» وزیر صنعت، معدن و تجارت، «عباس علی آبادی» وزیر نیرو، «محسن پاک‌نژاد» وزیر نفت، «فرزانه صادق‌مالواجرد» وزیر راه و شهرسازی و «احمد میدری» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آمادگی وزارت اقتصاد برای ارائه تضامین دولتی به طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی را اعلام کرد. به گزارش خبرگزاری تسنیم، همتی در این نامه نوشت: به‌موجب بند الف ماده ۲۸ قانون تأمین مالی و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۲، «به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود برای حمایت از تأمین مالی خارجی مورد نیاز طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی-اقتصادی آن به تصویب شورای تأمین مالی رسیده، با اخذ تضامین لازم معتبر نسبت به صدور ضمانت‌نامه دولتی اقدام کند.» او افزود: در این راستا، با عنایت به تکلیف قانونی یادشده و در جهت تسهیل تأمین مالی تولید و تحقق شعار سال، وزارت امور اقتصادی و دارایی آمادگی خود را برای ارائه تضامین دولتی به طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی اعلام می‌کند.

اجازه تغییر کاربری مدارس را نمی‌دهیم

باید از مدارس موجود در شهرها در برابر درخواست تغییر کاربری آن‌ها مراقبت کنیم. به گزارش مهر، فرزانه صادق، وزیر راه و شهرسازی بر اولویت توسعه مدارس در شهرهای جدید تأکید کرد و با حضور در مدرسه دخترانه حاج حسین مکتبی و اولاده در منطقه ۱۶ تهران، زنگ شروع سال تحصیلی جدید را نواخت و با دانش‌آموزان در کلاس درس حاضر شد و نسبت به شور و شعف موجود میان دانش‌آموزان ابراز امیدواری کرد و گفت: یکی از برنامه‌های مهم وزارت راه و شهرسازی، به‌ویژه در شرکت عمران شهرهای جدید، توسعه سرانه‌های خدماتی است و مدارس در اولویت برنامه‌های این شرکت قرار دارد. او در ادامه تأکید کرد: در شهرهای دیگر نیز باید در برابر درخواست تغییر کاربری از مدارس مراقبت کنیم.

گفتاری از مسعود نیلی

درباره ابرچالش‌ها در ابتدای کار دولت جدید

ناترازی‌ها

حیاتی‌ترین مسأله کشور

عکس: آگونیان

مصاحث
کلان ۲

شده است. از سوی دیگر هم مسائل مربوط به روسیه و اوکراین، گریبانگیر ایران نیز شده است و تحریم هم سر جای خودش قرار دارد. بنابراین من سه دست مسئله را به عنوان مهم‌ترین مسائل از مسائل کشور تعریف کردم.

▼ ناترازی، حیاتی‌ترین مسئله کشور

نیلی در ادامه بیان کرد که به دلیل محدودیت زمانی، به اینکه از میان مهم‌ترین مسائل، حیاتی‌ترین کدام است، نمی‌پردازد. او همچنین درباره مشکلات ناترازی اقتصادی اضافه کرد: در ناترازی، مجموعه عواملی است که در زمینه‌های انرژی، آب، هوا، خاک و بقیه مشکلات محیط زیستی، خود را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، ناترازی‌های مالی در نظام بانکی و صندوق‌های بازنشستگی نیز به کشور آسیب می‌زنند. نهادهای مالی کشور، دچار ناترازی‌های خیلی جدی هستند. اینها عواملی هستند که در دو قسمت مورد بررسی قرار می‌گیرند: ناترازی‌های زیست محیطی موجودیت سرزمینی ما را در معرض تهدید جدی قرار می‌دهند. حوزه انرژی کشور، در وضعیت کاملاً خطرناکی قرار گرفته است و سوال مهم و جدی که ما با آن مواجه شدیم این است که چرا کشوری که بر روی دریایی از گاز و دریایی از نفت قرار گرفته، باید دچار بحران تأمین انرژی باشد؟ نیلی همچنین استدلال کرد: ناترازی‌های مالی، تورم ایجاد می‌کنند تورم باعث می‌شود که ناترازی‌های زیست محیطی شدت بگیرند و همه این‌ها با یکدیگر، ارتباط سیستماتیک دارند. به همین دلیل به نظر من مهم‌ترین و حیاتی‌ترین مسئله کشور، مجموعه ناترازی‌های زیست محیطی و ناترازی‌های مالی است.

▼ اولویت ترمیم رابطه مردم و حکومت

مسعود نیلی در ادامه، به بررسی سوال‌های چهارم و پنجم پرداخت. این اقتصاددان و استاد دانشگاه توضیح داد: حال باید جواب داد که آیا حیاتی‌ترین مسئله، فوری‌ترین هم هست؟ به نظر من، حیاتی‌ترین مسئله ما، فوری‌ترین نیست. رفع ناترازی‌ها، نیاز به اصلاحات اقتصادی دارد. اگر قرار باشد که اصلاحات اقتصادی همه ناترازی‌ها را حل کند، نیاز به اصلاحات جامع اقتصادی داریم. نظام بانکی، یعنی اصلاح صندوق‌های بازنشستگی و اصلاح در ساختار بودجه کشور، سخت‌ترین اصلاح اقتصادی ایران است که باید انجام شود. این اقدام نیاز به شرایطی دارد. حکومتی که می‌خواهد این اصلاحات را انجام دهد، نیاز دارد که از یک پایگاه قوی در جامعه برخوردار باشد تا حداقلی از منابع را تأمین کند و اصلاحات اقتصادی را آغاز کند. بنابراین، در شرایطی که کشور با ضعف اعتماد اجتماعی مواجه است، آغاز اصلاحات اقتصادی، ممکن است پیامدهای خطرناکی داشته باشد. این شرایط شکننده موجود در رابطه بین حکومت و جامعه، وضعیت را بدتر هم می‌کند چرا که حکومت برای اصلاحات اقتصادی، مجبور است مقابل جامعه بایستد و این اصلاحات غرض است. زیرا ما برای اینکه وضعیت مردم را بهبود بخشیم که نمی‌توانیم در مقابل مردم قرار بگیریم. بنابراین اصلاحات اقتصادی نمی‌تواند آمرانه یا با اعمال زور باشد. این اصلاحات باید همراه با اعتماد و ترمیم رابطه بین حکومت و جامعه انجام شود. بنابراین این هم پاسخ به سوال پنجم و چهارم است. حیاتی‌ترین مسئله در حال حاضر کشور، فوری‌ترین مسئله آن نیست. فوری‌ترین مسئله برای سیاست‌گذار، احیای رابطه بین حکومت و جامعه و همچنین بهبود سرمایه اجتماعی است. نیلی با اولویت‌بندی این مسائل و تأکید بر اهمیت ترمیم رابطه میان مردم و سیاست‌گذار، بیان کرد: حالا اگر حیاتی‌ترین مسئله، فوری‌ترین نیست؛ پس باید چه کرد؟ ترمیم رابطه بین حکومت و جامعه، خودش مستلزم صرف زمان است. در این حداقل اگر سیاست‌گذار به ناترازی‌ها توجهی نکند، مشکلات ناترازی، دوچندان می‌شود. در اینجا، نهادی که مسئول

نپرداخته‌ایم، باید چه کنیم؟ بنابراین، سوال ششم این است که چه رابطه‌ای بین مهم‌ترین و فوری‌ترین مسئله برقرار است و آیا این دو با یکدیگر مرتبط هستند یا اینکه مستقل از یکدیگر هستند. نیلی که معتقد است کارشناسان و دولت باید بررسی کنند که بر اساس کدام سازوکارها، مسائل شرح‌داده شده به وجود آمده‌اند، سوال کلیدی هشتم را چنین توضیح داد: سوال هشتم درباره نظام سیاست‌گذاری است. اتاق‌های فکر باید بررسی کنند که آیا این مسئله‌ها، بدون سابقه قبلی به وجود آمده‌اند یا به تدریج و در طول زمان شکل گرفتند؟ او اظهار کرد: سوال نهم این است که آیا این مسائل از نوع مشکلاتی هستند که قابل پیش‌بینی بودند یا نه؟ اگر پاسخ سوال نهم، مثبت است، پس چرا نظام سیاست‌گذاری نسبت به آن‌ها، بی‌تفاوت بوده است؟ آیا دولت بی‌تفاوت بوده یا واقعاً دچار خطای سیاست‌گذاری شده است؟ طبیعتاً اگر این مسائل در طول زمان و به تدریج استمرار پیدا شده‌اند، چرا این خطا تصحیح نشده و همچنان ادامه یافته است؟ اگر این خطا، خطای سیستماتیک بوده و سیاست‌گذار نسبت به آن‌ها بی‌تفاوتی پیش گرفته باشد، سوال یازدهم رخ می‌دهد و این سوال آن است که چه نظام انگیزشی، باعث شکل‌گیری این سیر خطرناک شده است؟ خطرناک از این نظر که یک مسئله حیاتی را در وهله اول به وجود آورده و بعد هم نسبت به آن بی‌توجهی کرده است. در پایان، سوال دوازدهم این است که اکنون می‌توان چه کار کرد؟

▼ حیاتی‌ترین مسئله کشور چیست؟

این اقتصاددان و استاد دانشگاه، بعد از طرح سوالات، بخش دوم گفت‌وگو را به پاسخ دادن سوالات مدنظر اختصاص داد و بیان کرد: در وهله اول باید دید که مهم‌ترین مسئله کشور چیست؟ من از منظر کل حکومت واقع به مسئله‌نگاه می‌کنم چون فکر می‌کنم دچار خطا خواهیم شد اگر بگوییم مثلاً از منظر دولت مهم‌ترین مسائل کدام هستند. طبیعتاً باید به سوال دوم هم اینجا جواب دهم که چه معیارهایی برای این گزینش وجود دارد؟ اینجا دو معیار برای گزینش و غربال در نظر می‌گیرم. معیار اول من این است که در واقع کدام مسائل موجودیت سرزمینی کشور را در معرض خطر قرار می‌دهد یا پایداری جامعه را دچار ریسک می‌کند. برخی از موضوعات هر دو را در برمی‌گیرد. بنابراین با دو معیار موجودیت سرزمینی و پایداری جامعه، موضوعات را از یکدیگر جدا می‌کنم. در واقع و در لایه‌بندی‌های این سطوح غربالی، درشت‌ترین غربال، موضوعاتی هستند که یک یا هر دو ویژگی را دارند. نیلی ادامه داد: یکی از مسائل بسیار مهم به اقتصاد برمی‌گردد که مجموعه ناترازی‌های زیست محیطی و مالی کشور هستند. در اینجا، چالش اصلی، موضوع اقتصادی است که از طریق سازوکارهای اقتصادی، موجودیت سرزمینی یا پایداری جامعه را در معرض مخاطره قرار می‌دهند. بنابراین هر دو این مشکلات در یک دسته اقتصادی قرار می‌گیرند. این اقتصاددان پس از این به موضوع دوم اشاره کرد و توضیح داد: موضوع دوم، چالش‌های اجتماعی فرهنگی جامعه‌ماست که خودش یک مجموعه متنوعی از موضوعات را در بر می‌گیرد و تنوع زیادی دارد. گسست اجتماعی بین حکومت و جامعه، و جه اشتراک اینجاست. اگر از مسائل جوانان، زنان و مسائل مربوط به فساد، مشکلاتی را تعریف کنیم که اعتماد جامعه نسبت به حکومت را تضعیف کرده‌اند، احتمالاً بتوان گفت این مسائل بسیار مهم هستند چرا که اگر حکومت فاقد پایگاه حداقل اجتماعی لازم باشد، کشور در معرض آسیب قرار می‌گیرد. موضوع سوم هم موضوع چالش‌های روابط خارجی کشورمان است و این هم خیلی بدیهی است. اکنون به دلیل تحریم، با چالش‌های جدی مواجه هستیم. کشور هم در منطقه‌ای قرار گرفته که به صورت فعال، بر لب باریک حرکت می‌کنیم. از یک طرف، مسائل مرتبط با اقدامات وحشیانه‌ای که اسرائیل در منطقه انجام می‌دهد که به اطراف ما هم بسیار نزدیک

مریم رحیمی

خبرنگار گروه اقتصاد

در شرایطی که کشور با ضعف اعتماد اجتماعی مواجه است، آغاز اصلاحات اقتصادی، ممکن است پیامدهای خطرناکی داشته باشد. مسعود نیلی، اقتصاددان شنبه‌شب در گروه تلگرامی «گفت و شنود» به چالش‌های اصلی نظام حکمرانی پرداخت و نقش دشوار دولت چهاردهم در بازآفرینی امید را بررسی کرد. او توضیح داد با وجود اینکه حیاتی‌ترین معضل کشور ناترازی‌های مختلف در بخش انرژی و بانکی است اما حل این مشکل، نمی‌تواند در اولویت دستور کار کشور قرار بگیرد چرا که تجربه‌های پیشین نشان می‌دهد بدون احیای رابطه میان مردم و حکومت و همچنین احیای سرمایه اجتماعی، نمی‌توان اصلاحات اقتصادی انجام داد. به گفته نیلی و از منظر او، این مطلب موضوع و مسئله کنونی کشور است و به همین دلیل هم پرداختن به آن، بسیار ضروری تلقی می‌شود. نیلی با طرح ۱۲ مسئله و سوال، سخنان خود را آغاز کرد. به گفته او، پرسش‌های طرح‌شده، از جنس سوال‌هایی هستند که هر نظام حکمرانی همواره باید پاسخ‌هایی برای‌شان داشته باشد و در بسیاری از کشورهای پیشرفته، اتاق‌های فکر، مراکز پژوهشی که خط‌مشی سیاست‌گذار را تعیین می‌کنند، به شکل مداوم و مستمر، پاسخ‌های جدید برای این پرسش‌ها را در اختیار سیاست‌گذار قرار می‌دهند. بنابراین اگر سیاست‌گذار به این سوال‌ها پاسخ در خوری دهد و از کارشناسان برای رفع این مشکلات کمک بگیرد، می‌توان به بهبود وضعیت کشور، امیدوار شد.

▼ تفاوت میان حیاتی‌ترین و فوری‌ترین

این اقتصاددان، اولین سوالی که قرار است چراغ راه سیاست‌گذاری باشد را چنین بیان کرد: نخستین سوالی که باید پاسخ آن را بیابیم، آن است که از منظر نظام حکمرانی، اکنون مهم‌ترین مسائل کشور کدام هستند؟ واضح است که همیشه باید پاسخ این سوال روی میز تصمیم‌گیرندگان ارشد کشور باشد. به طور طبیعی، وقتی ما می‌خواهیم به سوال اول جواب دهیم، سوال دوم به خودی خود مطرح می‌شود. سوال دوم این است که دقیقاً چه معیارهایی برای این گزینش وجود دارد؟ یعنی ما بر اساس چه معیارهایی این مهم‌ترین دغدغه‌ها را غربال کرده و از بقیه مسائل جدا می‌کنیم؟ سوال سوم هم این است که قاعدتاً وقتی می‌گوییم مهم‌ترین مسائل، یعنی تعداد خیلی محدود از مسائل را گزینش کرده‌ایم و حالا از بین خود این مهم‌ترین‌ها، حیاتی‌ترین کدام است؟ حالا اگر پاسخ سوال سوم را به دست آوریم، سوال چهارم بسیار راهبردی می‌شود. سوال چهارم این است که آیا مسئله‌ای به‌عنوان حیاتی‌ترین چالش کشور شناخته‌ایم، فوری‌ترین مسئله هم هست یا نه؟ مسعود نیلی با طرح این اولویت‌بندی‌ها و تفکیک‌شان، مثال زد: اگر ساختارهای دچار آتش‌سوزی شود طبیعتاً مسئله حیاتی این است که آتش خاموش شود؛ منتها اگر افرادی در داخل این آتش گیر کرده باشند، فوری‌ترین مسئله، نجات آن افراد است. یعنی حیاتی‌ترین مسئله، همیشه فوری‌ترین مسئله نیست.

رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه شریف، ادامه داد: سوال پنجم، به لحاظ راهبرد حکمرانی، بسیار تعیین‌کننده است. به نظرم بهتر است سوال پنجم را این چنین شرح دهیم که اگر حیاتی‌ترین مسئله، فوری‌ترین آن‌ها نیست، پس الان اینجا در معرض یک انتخاب قرار می‌گیریم چرا که به حیاتی‌ترین مسئله نپرداخته‌ایم و یک چالش دیگر را در دستور کار خود قرار داده‌ایم. حالا که به مسئله حیاتی